

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PART LAPJA

== A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG“ HIVATALOS KÖZLÖNYE ==

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Kézszék, papok, gazdasági együleti tagok és közéleti előjárók egész évre 8 K, tanítók, közéleti és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon szám 15.

Egy példány 10 fillér.

Telefon szám 15.

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

SZÁSZ ENDRE

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adjuk.

Apróhirdetések azavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 5 fillérért más hirdetések első árszába szerint. Nyílt-tér so n i K. A nyílt-tér és hirdetések díja előre fizetendő.

M. kir. postatakarékpénztári okhite-akámia 10.489. szám.

Szabadtanításunk.

írta: ROZSONDAY ISTVÁN.

Magyarországon a szabadtanítás gondolata a legújabb idők terméke csupán. Míg a szabad Amerikában s a kultura tömegjavító hatása folytán gazdaggá és hatalmassá lett Angliában az University Extension intézménye hihetetlenül népszerűvé vált, addig nálunk a százados elmaradottság folytán a tennivalók olyan tömege gyűlt össze, hogy a legújabb időkig gondolni sem lehetett a népműveltség áldásos kiterjesztésére.

Az a negyven esztendő, mely az alkotmányos élet helyreállítása után a nyugodt fejlődés időszakát jelentené, nagyjából a nemzeti önállóságért folytatott közjogi harcokkal telt el s az obstrukciós lázban nem fordítottunk kellő figyelmet a népkultura nemcsak anyagi jólétét, de politikai iskolázottságát is eredményező áldásos jelentőségére.

A választói jog tervbe vett reformja toltta előtérbe most a szabadtanítás gondolatát.

Hogy az, aki szegénység, hajlamihiány, vagy más ok miatt bizonyos foku tudományos kézsültségre nem tehetett szert, de ennek megszerzésére később a vágy felébred benne, ezt a szükségletét nemcsak a saját érdekeire való tekintettel, hanem a nemzeti állam jövőjének biztosítása szempontjából is a szabad tanfolyamok által kielégíthesse.

Ezen tanfolyamok formai képesítést nem adnak egyetlen életpályára sem, de kvalifikálnak magára az életre.

Amint ismeretes, a közoktatásügyi miniszter felhívására az Orsz. Közokt. Tanács megbízásából Jancsó Benedek dr dolgozta ki az iskolán kívüli közoktatásra vonatkozó tervezetét. Ezen tervezet, párhuzamosan az iskolai oktatással, három tagozatba kívánja beosztani az iskolán kívüli közoktatást is.

A meglévő szükségletekhez képest, székely népünk fogynak tudását, de különben meglehetősen tudásvágyát véve alapul, minket ez alkalommal az alsó tagozat: a népakadémiák érdekelhetnek. Az iskolán kívüli népoktatásnak az a formája, amely esetleges törvényhozási intéz-

kedéssel, előre kidolgozott terv keretében, nemcsak az analfabétákat, hanem a tanköteles soron kívül egy bizonyos életkorig, a falu minden felnőt lakosát kötelezné a tervszerű, rendszeres tanulásra.

Nem e javaslat kritikai méltatása a célo, de ez a tervszerűség, az oktatásnak kifejezett rendszeressége a tanfolyamokat igen iskolássá teszi s aggodalmakat támaszt a cél gyakorlati sikere tekintetében.

Különösen a mi székely népünknek élénk, aktivitásokra hajló természeté nehezen fogja tűrni azon állandó passiv szerepet, mely a tervezett előadások hallgatására utalja s ha épen törvényhozásilag kényszerítve is lesz ott megjeleni, úgy fogja ezen tanfolyamokat tekinteni, mint egy szükséges rossz, amelyben ő kevés gyönyörűségét leli.

Hiszen „előadunk“ mi most is, előadtunk eddig is. Ifjúsági egyesületeinkben, gazdaköreinkben, itt-ott megnyilvánuló alkalmakkor előadunk több-kevesebb hatással és az eredmény alig több a semminél. Igen, mert nem tudunk olyan széleskörű érdeklődést kelteni, amilyenre szükségünk volna. Mert előadásaink anyagának megválasztásában nem ismerjük fel azon szükségleteket, melyek népünket érdekelnék. Ha nincs érdeklődés, nincs siker s a különben tanulságos előadás is csak falra hányt borsó, a legtöbb esetben.

Ha népünkben a tudományok iránti érdeklődést felkelteni, a jelentkező tudásvágyat kielégíteni akarjuk, keresni kell a szabadtanításnak egy olyan formáját, mely a nép lelki világával megegyezik, cselekvőképeségét is foglalkoztatja s így állandó érdeklődésre számíthat.

Tizenkét éves néptanítói közpályámon, figyelve a népelet sajátosságait, arról győződtem meg, hogy a székely falvak lakossága, különös előszeretettel karolja fel, támogatja és látogatja szorgalmasan a falusi olvasóköroket.

Tudásvágya viszi oda? Inkább a politika. A székely ember szeret politizálni, érdekli őt a haza sorsa, kíváncsi a nagyok dolgaira. Sokan vannak, akik ezt a tünetet helytelenítik. Lásson inkább a dolga után, s hagyja a politikát azoknak, akiket illet. Ugyan, ugyan! Hányan politizálnak e szép hazá-

ban olyanok — akiket nem illet. Miért csak a székely ember legyen kizárva ezen nemzeti „juss“-ból. Hagyjuk el, hadd politizáljanak; nem billentik fel ugysem az európai egyensúlyt. De a politika iránti érdeklődés olvasásra ösztönzi; a politikai események megértése bizonyos foku történeti, földrajzi, alkotmányjogi ismeretek elsajátításával jár, a politikai hírek olvasgatásával rászokik az olvasásra, azt megszereti, abban gyönyörűségét leli.

Mit akarok én ezzel mondani? azt, hogy állítsuk a falusi olvasóköroket a szabadtanítás szolgálatába.

E tárgyban összehívott ankétén azt mondta egyik felszólaló, hogy ide pénz kell s megvan oldva a szabadtanítás kérdése.

És valóban, pénz hiánya miatt sok nemes szándéku terv feneklett már meg s maradt örökre csak nemes szándéknak. Bármilyen formában szervezhetnék is a szabadtanítás intézménye, egy bizonyos, hogy a szükséges költségek fedezéséről gondoskodni kell.

Ha az olvasókörokre helyzetnék az iskolán kívüli oktatás sulypontja, akkor ezen célra fordítandó költségek felhasználásával állíttassanak fel a legkisebb községben is u n. falusi kaszinók. Ezen kaszinók szigorú szabályok szerint vezetve, hatóságai felügyelet és ellenőrzés alatt álljanak. Berendezésükben arra kell törekedni, hogy az legyen vonzó, barátságos, lakályos; legyen tiszta, jól fűtve, jól világítva, jól szellőztetve, hogy a falusi nép jól érezze abban magát és szívesen tartózkodjék ott. Legyen állandóan nyitva, hogy a nap bármelyik szakában hozzá lehessen férni annak, aki oda akar menni.

Legyen az felszerelve könyvtárral, találhatók legyenek ott politikai, szociológiai, gazdasági, szépirodalmi stb. lapok és folyóiratok. Odajárjanak el aztán a nép tanítói, papjai s mindenki, aki hivatásos vagy nem hivatásos néptanító és ott oktassák a népet, nem tervszerű, rendszeres, felülről irányított tanítási móddal, hanem mindig alkalomszerűleg, csak úgy apropos, a melyre az egyes felvetett kérdések mindig adnak elég bő anyagot.

Ez az oktatási mód nem

unalmas, mert nem iskolás s a célt hathatósan szolgálja.

Meg fogja látni mindenki, hogy miként néptelenednek majd e a korcsmák s lesz zsufolt a legutolsó falu kaszinója is. Mert a korcsmázásnak ma egyik fő oka, hogy szabad idejében a népnek nincs hova mennie.

Ez a tanítási mód néhány év alatt át fogja alakítani a falu társadalmát.

Megváltozik az embernek világnézete, életfelfogása; értelmesebb, intelligensebb lesz a falu népe; az olvasást megszokja, életszükségletévé válik s ez lesz a szabadtanítás, mely kikényszerített iskolázás helyett valóban szabadon is tanít.

Politikai helyzetről.

Míg a képviselőház az adóreform tárgyalásával foglalkozik, addig Bécsben az osztrákok, mint sok száz év óta szüntelenül tették, most is fújják felénk a kigyókövet. Mindenféle válságos híreket terjesztenek kapcsolatban azzal, hogy Wekerle és Andrássy, majd Apponyi, most pedig Dessewffy Aurél, a főrendiház elnöke és Justh Gyula, a képviselőház elnöke a király elé járultak.

Az osztrák részről terjesztett hírek a fővárosban is némi izgalmat keltettek. Sok szó esik — a bankkérdéssel kapcsolatban — a királlyal kötött paktum egyik pontjáról, mely úgy szól, hogy ha az Ausztriával való gazdasági viszony rendezése tekintetében, a melyre nézve a paktum a kormánynak szabadkezet adott, az osztrák kormánnyal megegyezni nem lehetne, akkor főnmarad az eddigi állapot, vagyis a közösség. Ausztriában természetesen a paktumnak ezt a pontját a bankkérdésre is vonatkoztatják s úgy tüntetik fel, mint már megállapított akadályát az önálló magyar bank megvalósításának.

Bármiképen okoskodjanak is azonban az osztrákok, a zavarsinálás végcélja teljesen képtelen állapotot teremthet részükre, de a jelenlegi viszonyok és magyar vezérférfiak mellett olyan sikerrel nem biztatja őket, mint a szabadelvű párt bukása után. Mert ma már az ország közvéleménye annyira elfogadta a kartel bank rázkódástól óvó, de a nemzeti jogokat is kielégítő eszméjét, hogy a teljes bankközösség fontartása mellett magyar kormányt és többséget összehozni, a politikai erkölcstelenséggel egyenlőnek tekinthető. Ezzel pedig a királynak és a közös bank mellett agítáló osztrákmagyaroknak is számolniuk kell.

tanár. 3. Arany halálára Roviczkától; szavalja Palló Imre VII. o. t. 4. Attila Tucik Gyulától; előadja az ifj. zenekar. 5. Arany mint ballada író, tanulmány; irta és elmondja Pálffy László VIII. o. t. 6. Arany: Rege a csoda szarvasról; vonós-negyenes kísérettel éneklő Török József V. o. t. 7. Ráchel siralma Aranytól; szavalja Gönczi László VIII. o. t. 8. Toborzó Amadé L. zenéjét szerezte Arany; éneklő az ifj. zenekar. 9. Pázmán lovag Aranytól; szavalja Borbáth Samu VIII. o. t. 10. Arany népdalaiból énekel az önképzőkör férfikara. 11. Rakóczi-induló, játsza az ifj. zenekar. Kezdeté délelőtt 11 órakor. Jegyzet: Az önképzőkör pályaművek jutalmazására létesített alap gyarapítására önkéntes adományokat köszönettel fogadnak.

— **A tizenharmas szám** rosszul sikerült Gáspár Bálint 17 éves kápolnásfalvi csodapásztorok. Az ipse ugyanis még a múlt évben kismelte Ilyés János miklósfalvi lakosnak a tizenhétfalusi havason levő elzárt, de lakatlanul levő házat, hogy oda majd betör és egyet-mást elemel. Nevezett e hó 27-én tervét végrehajtva, hazafelé igyekezett 13 db beüvegezett ablak-kerettel, melyet kézi szánkón maga után húzott. Utközben észrevette Czirják Antal hatóságai erdőőr és otthagya szánkóját, meg a lopott holmit, elszaladt anélkül, hogy Czirják felismerhette volna. Az erdőőr pedig a szánkót szépen hazahozta lakására és a legközelebb arra cirkáló csendőr-őrjáratnak átadta. A csendőrök érdeklődni kezdtek a szánkó tulajdonosa iránt és ügyes nyomozással Kápolnásfaluban Lőrincz Róza 12 éves leánya által, ki a szánkót felismerte, kiderítették a tettest. A betörés után elkövetett lopást Gáspár is beismerte s miután állandóbb lakása nincs, a csendőrség letartóztatta és a helybeli kir. ügyészségnek átadta. Így vált a 13-as szám szerencsétlenné — Gáspár Balintra nézve.

— **Halálozás.** Egy halála után is hozzánk vágyódott szeretetre méltó urasszony végezte be földi pályáját Kolozsváron. Id. özv. kézdíszfalvi Héya Endréné szül. görögnyelvismerési Berzenczey Vilma, életének 67-ik, özvegysége 19-ik évében, hosszas szenvedés után folyó évi január 24-én d. u. fél 5 órakor csendesen jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemeit kedden délután Kolozsvárt saját házatól a ref. egyház szertartása szerint rövid gyász-mise után a vasuton Székelyudvarhelyre szállították, a hol tegnap d. u. 3 órakor a vasuti pályaudvaron tartott gyász-szertartás után a családi sirkertbe általános részvét mellett örök nyugalomra helyezték.

— **Mulatság Homoródszentmártonban.** A homoródszentmártoni ifjúsági egyesület ez évi február 6-án táncmulatsággal egybekötött színelőadást rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépési díj személyenként 50 fillér, családjegy 2 K. Kezdeté este 7 órakor. Előadják „A falu pennája” c. egy felvonásos színművet, a melyet Györfi István helybeli igazgató-tanító írt. A darabban Kerekes Péter, Gábris Rebeka, Gergely János, Ilyés Ferenc, Nágó Juliánna, Szász Domokos és Kádár Péter szerepelnek. Befejező-

sül az ifjúsági egyesület énekkara énekel, melyet táncvigalom követ.

— **A babona.** Nemesak a nép áldoz a babona bálványának, meghódolnak annak a felsőbb körökben is. Ismerik ott is a marék só hatalmát, a mely a vállon átvetve, minden átkot jó kívánsággá változtat át. Tudják ott is, hogy 3 törött varró tű, a melyet egy új nő ruhába varrnak, azzal a varázserővel bír, hogy a ruha viselője egy éven belül férjhez megy. Bismarknak is megvoltak a maga kicsi és nagy babonái. Így pl. mindig vissza fordult, ha utját macska keresszte. A pénteki nap babonájában is hitt, a mely neki mindig rossz napja volt. Az angol királynő ezen a napon nem ad ki különös parancsokat és soha olyan pénteken, mely a hónap 13-ik napjára esett, okmányt alá nem írt. Még a szultán is hisz a babonában. Pénteken sohasem fekszik le, átvirrasztja az éjszakát nehogy valamely rossz szellem éjjel megfojtja.

— **Műkedvelői előadás Lovétén.** A lovétei tanítótestület az ottani iskola helyiségében folyó évi február 14-én (vasárnap) egy iskolai harmonium beszerzésére műkedvelői előadással egybekötött zártkörű kosarastáncestélyt rendez, melyre a n. é. közönséget e helyen is meghívja a rendezőség. Belépési díj személyenként 1 K 60 f, családjegy 3 korona. Kezdeté este 7 órakor. Előadásra kerül Tóth Ede „A tolonc” című 3 felvonásos népszínműve. Az egyes szerepeket játsszák Bodosi Antal, Bodosi Antalné, György András, Bene Ferenc, Sata Juliska, Kiss Rózsika, Czákó Juliska, Elekes Nándor, Ladó Imre, Balázs József, Asztalos Lászlóné, Lázár Mariska, Borbáth József, András Ferenc, András Mihály, Bence Lőrinc, Ráduly Sándor, Czákó Anna. Az előadást reggelig tartó tánc követi.

— **Az elveszett időt** nem lehet soha pótolni. Minden félóra, a melyet reggel megnyertünk, este egy egész órát jelent.

— **A sepsiszentgyörgyi áll. polgári leányiskola** — mint lapunknak onnan írják — f. évi január hó 23-án a városház dísztermében egy erkölcsileg, mint anyagilag, fényesen sikerült, jótékony célú műsoros estélyt rendezett. A műsor első pontját Izsák Annuska zongora nyitánya képezte, mely után szép, tiszta, csengő hangon szavalta el Szász Ilonka Endrődiné „A gyermek” c. költeményét. Az előforduló alakok megismerését érdemelnek Ujjvárossy Zsuzsika és Deák Janka. Ezután színre került Erdélyinek „Szappanbuborékok” c. komoly jelenete, mely kiváló sikerével, egy a szereplő kicsiny művésznőknek, mint azok beaktójának, Zajzon Béláné igazgatónőnek méltó babérokat szerzett. Bár minden egyes szereplő külön-külön is dicséretet érdemel, de mégis mint a jók között is jobbakat megemlítjük Szász Ilonkát, Ujjvárossy Zsuzsikát, Kovách Gabit és Böjthe Vilokát, kiket a közönség tapson kívül egy szép csokorral is jutalmazott kedves játékukért. A jól sikerült színdarab után Végh Erzsébet énekelte népdalokat Kali Jólán zongora kísérettel, mely után tánc következett s a jókedvű arany fia-

talság a hajnali órákig együtt maradt; áldva az igazgatónőt ezen boldog órák szerzéséért.

— **A nagykereskedők a kiskereskedőknek** rövid fizetési határidőt adnak s e miatt a kiskereskedő is kénytelen egy berendezkedni, hogy fizetési kötelezettségeinek pontosan eleget tehesen.

— **A Szent Antal estély,** melyet vasárnap este a Budapest-szálló színháztermében tartottak, a legsikerültebbek közül is kiváló volt. A műsor minden egyes pontja remekül sikerült és a termet egészen betöltő közönség lelkes ovációban részesítette a közreműködőket.

— **Ausztria-Magyarország és a Balkánországek közlekedési térképe** falinaptárral 1909. évre, Freitag G. és Berndt Wien, VII—1. Schattenfeldgasse 62. és Leipzig kiadásában megjelent. Tartalmazza a vasuti, posta és hajóösszeköttetéseket, az összes vasuti vonalakat színekben (minden egyes üzletvezetőség, társaság más színnel), minden vasuti és postahelyet s az egyes állomások közti távolságot kilométerekben kifejezve, a vonalrészleteket (egy vagy két vágányuak, gyorsvonattal v. anélkül) jelzi s az építés alatt álló és tervezett vasuti vonalakat is mutatja. Felsorolja a személyforgalmat a vasutakon és kisvasutakon, teherforgalmat, a továbbított postaküldeményeket és táviratok számát, valamint a tengeri áruforgalmat. Az ára 2 K, huzva zsebkönyvben vagy pálcákkal 4 K. Megrendelhető a könyvkereskedésekben.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylettől.

Szám: 34—1909.

Hirdetmény.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület Székelykeresztúron (vasutállomás) folyó évi február 28-án és március 1-én országos jellegű bika, borjas tehén és üsző kiállítást és vásárt rendez. A kiállítás díjmentes, de a kiállítás területén eladott minden állat eladási árából 2 százalék az egyesület javára fizetendő. A kiállításon az ország összes tenyésztői pályázhatnak magyar erdélyi fajta saját nevelésű 2 évet betöltött bikaikkal.

Községi bika, borjas tehén és üsző díjakra csak udvarhelyvármegyei községek és oly kistenyésztők pályázhatnak, akik 100 holdnál kisebb birtokon gazdálkodnak, a kik igazolják, hogy az állat fél év óta tulajdonukban van s kiknek kiállított borjas tehene egy éven belül az egyesület által nem díjazott. A pénzdíjat nyert tehének és üszők az egyesület felügyelőségével láttatnak el.

Bikadíjak nagytenyésztők részére 100, 80, 60, 50 K. Kistenyésztők részére 100, 80, 60, 50, 30, 20 K. Községi bikák részére 25, 20, 15, 15 korona. Borjas tehének díjai 100, 60, 50, 40, 30, 25, 15 K. 3 éves üszők díjai 80, 60, 50, 40, 20 K. 2 éves üszők díjai 50, 40, 20, 15 K. Berni-simenthali bikák, borjas tehének és üszők is kiállíthatók, de csak oklevéllel díjaztatnak.

A bejelentések Gálffy Kálmán főszolgabíró urnál Székelykeresztúr eszközlendők, aki kívánatra a jelent-

kező vendégek és felhajtott állatok elhelyezéséről is gondoskodik.

A bikakiállításra felhívjuk azon községek és birtokosok figyelmét, kiknek magyar erdélyi tenyészbikára van szükségök, mert azt ez alkalommal a legkényelmesebben és jutányosabban itt szerezhetik be.

Székelyudvarhely, 1909. január hó 27. én.

Az elnökség.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Nyílt kérés Udvarhelyvármegye alispánjához.

A husvizsgálat egysége rendezéséről szóló 54300—908. F. M. sz. rendelet végrehajtása alkalmából a járási közigazgatási hatóság úgy az iparos mészárosoknak, mint másoknak kötelességévé tette, hogy a levágandó marhát kötelesek, ott a hol községi állatorvos nincs, a m. kir. állami állatorvossal megvizsgáltatni és pedig oly módon, hogy az állatot be kell hajtani az állami állatorvos székhelyére s ha a külső vizsgálat megengedi a levágást, akkor vissza kell hajtani kiindulási helyére. A levágás után az állat husát ismét szekerre kell tenni és azt újból bevinni az állatorvoshoz, a ki azt lebélyegzi s azután engedélyezi a hus kimérését.

Aki ezen kétszeres fáradságot nem akarja megtenni — a kiadott közigazgatási hatóság rendelete alapján köteles az állatorvost nap, fuvar és husszemle díj megfizetése mellett kihívni az illető községbe, a hol aztán a husszemlet megejti.

Hogy hasonló esetre hivatkozzam, ilyen husszemlére szállott ki az állatorvos a járás egyik községbe, a hol egy szegény ember tehenét vizsgálta meg. A tehen, tekintettel a mostani alacsony marha-árra, megért volna 60 koronát, kivágyva kapott a tulajdonos a hus araból 30 K, a bőreből 10 K, összesen 40 koronát. Fizetett az állatorvosnak szemle díjba 10 koronát, maradt 30 korona „haszon”.

A hivatkozott miniszteri rendelet megengedi, hogy mindaddig, míg kiegészített husvizsgálók nem lesznek, az átmeneti idő alatt a régi husvizsgálók végzik a husszemléket.

A hivatkozott számú miniszteri rendelet emez intézkedését föntartani a közigazgatási hatóságunk nem akarja.

A husvizsgálatnak említett módni kezdeményezése igen nagy visszataszítást szült, sőt magának a fogyasztó közönségnek van kára benne, miért a költséges husvizsgálat miatt a mészárosok húst termelni nem akarnak.

A közönség megnyugtatója céljából az alábbi 3 kérdést intézem az alispán urhoz, tisztelettel kérem: méltóztatnék arra feleletet adni:

1. Tartoznak-e a mészárosok a levágandó állatot a járás központjában lakó áll. állatorvoshoz behajtani s azután a húst újabb szemlére és lebélyegzésre szekéren bevinni. Vagy ha ezt tenni nem akarják, kötelesek-e az áll. állatorvost a mészárosok saját költségükön a hus vizsgálatára az illető községbe kivinni?

2. Van-e joguk az átmeneti időben még működő képesítéssel nem bíró husvizsgálóknak a hus szemlélet megejteni?

3. Szedhető-e husszemle díj az erre vonatkozó községi szabályrendelet jóváhagyása előtt?

Kiváló tisztelettel

Egy iparos mészáros.

* E rovatban helyet adunk minden közérdekű felszólalásnak a beküldő felelősségére. Szerk.

Kiadja Betegh Pál villam-motors könyvnyomtató és könyvkötő-intézete.

ÁRNYÉKOK
Kobrak-cipők

RI DÍJAT-
legszébb kivitelben, ugyanott

RI DÍJAT-
legszébb kivitelben, ugyanott

Vérszegénység

ellensúlyozásul tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, a mely a vért gazdagítja és a test húsát szilárdítja és egészségessé teszi.

A Scott-féle Emulsió

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek A gyors javulás meglep és kielégít.



Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle mód-szer védjegyét a -halaszi- kérik nyelvében venni.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

Nyomdász - tanuló-nak

2-4 középiskolai osztályt végzett fiút felvesz Betegh Pál villamos erőre berendezett könyvnyomtató intézetébe

Aki nálunk hirdet,

annak sikere van. A hirdetés szövegében szívesen segítünk; kívánatra klisé is beszerzünk.

Szép jelmezek ruhákat

estekre olcsón lehet kölcsön venni Karda Dénes

fűszerkereskedésében Székelyudvarhely, Kossuth Lajos utca 61. sz.



Meghívó.

A székelyudvarhelyi zálogkölcson intézet és betéti pénztár 1909. évi február hó 14-én d. e. 11 órakor Székelyudvarhely, hivatalos helyiségében

Közgyűlést

tart, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti évről és a zárszámadás bemutatása.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése.
 3. A felmentvény megadása.
 4. Indítványok.
- A közgyűlésen csak az birszavazati joggal, ki az alapszabályok 60. §-a értelmében részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 órájáig az intézet pénztárához leteszi.

Az igazgatóság.



Bélyegzők megrendelésre mindenféle kivételben bárhova a legpontosabban szállítanak Betegh Pál könyv- és papirkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

Téli menetrend.

Szv.	Gyv.	Budapest k. p. u. - Predeal - Bukarest - Palanca	Gyv.	Szv.
506	502.	állomások	501	507
-III.	I-II.		I-II.	-III.
820	915	i Budapest k. p. u.	760	720
1121	1112	é Szolnok	520	344
144	1247	é Püspökladány	402	17
—	218	é Debreczen	250	0.5
348	211	é Nagyvárad	220	1.00
827	533	é Kolozsvár	1110	509
733	937	é Dés	—	3.30
1016	726	é Aranyosgyéres	920	3.38
1048	755	é Torda	820	3.18
1044	750	é Székelykocsár	900	5.70
453	1025	é Marosvásárhely	640	1225
1143	831	é Tóvis	812	157
—	930	é Gyulafehérvár	700	234
—	408	é Arad	1221	632
800	1220	i Budapest k. p. u. Aradonát	1225	605
494	1000	i Arad	438	8.35
1056	746	i Gyulafehérvár	910	225
1206	838	i Tóvis	812	157
1239	900	é Küküllőszög	725	1253
302	911	i Küküllőszög-Parajd	648	1228
902	238	é Parajd Szováta és Korond-fürdők	105	745
127	944	é Kiskapus	636	1.48
358	1257	é Nagyszében	440	731
300	1055	é Segesvár	559	954
320	1110	i Segesvár-Sz.-udvarhely	620	917
325	1114	é Héjjasfalva	525	980
402	1150	i Héjjasfalva-Sz.-udvarhely	531	849
441	1229	é Székelykeresztúr	430	815
606	155	é Székelyudvarhely	305	700
682	133	é Földvár Előpatak-fürdő	310	637
712	209	é Brassó	245	546
200	219	é Predeal	112	—
111	331	é Bukarest	800	—
805	920	i Brassó Közdivásárhely-Bereczk	159	63
841	305	é Sepsiszentgyörgy	1941	505
1008	430	é Kézdivásárhely	1038	—
1249	705	é Kézdivásárhely, Vénus-ásványvíz-forrás, kőbányák, lenmagolaj készítés	952	154
134	759	é Bereczk	905	1237
225	856	i Sepsiszentgyörgy-Gyimes-Palanca	1205	425
1035	500	é Málnás-fürdő	1113	346
1114	610	é Tusnádfürdő	1033	321
1143	638	é Csíkszereda	908	233
1242	831	é Mádéfalva	824	151
115	900	i Gyimes-Palanca	520	—
336	306	é Palanca	—	1002
346	346	vi Mádéfalva	750	150
200	946	é Gyergyószentmiklós	502	1020

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornyagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.



Pollitzer sérvambuloriuma

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajok, fordérműtétek és amputáltak részére. Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 8. sz., főemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. — Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés! Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkismer-tesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben orvosiilag ajánlva és sterilizálva. — Feltűnt-nül megbízhatók. Tucatanként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak el lennyszerével és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Kitűnő főzött

ESET

Ecet

nagyban és kicsinyben, allandóan előnyös árak mellett kapható

Csia Falászs

ecetgyárában Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca (ezelőtt Czigány-utca) 22. szám alatt

!!! Jó minőségű honi gyártmány!!!

Elvállal teljes iroda- és iskola-berendezéseket olcsó áron

SZEKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien

legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos leveledpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász- 20-féle helybeli felvétel. leveledpapírosok stb. Képes levelezőlapok Nagy választék tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Allandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok.

u. m. közsegi, körjegyzői, szolgabiroisági, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház)

Mindenféle színű, nagyságu, súlyu és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrő-papírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden sulyban. hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszkek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegyárcák Dohány- és szivartárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-érszények okmány és irománytáskák.

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatóságai és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, dísztollszárak. Irónok, fekete, színes és másoló-irónok, notes irónok, csavarirónok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajlzó kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sípek és okarinák. Monogrammok fehérnemű és leveledpapírjelzésre. Kezi nyomda. — Különböféle bélyegzők, pecsétnyomok, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyak. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi középiskolákban és a városi és megyei elem népskolákban használata-ban levő összes tankönyvek raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beiró könyvek főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltökök, itató-deszkák, olaj-s zfestkek minden színben. Ecetek. Irodai és zsebtinttartók, dísztinttartók, toll-állványok, szivacs deszka, író-mappák. Legjobb dörzsmezőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyeg szegek, kapesok stb

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára.

Nyomatott Betegh Pál villam-motoros könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt. 1909.